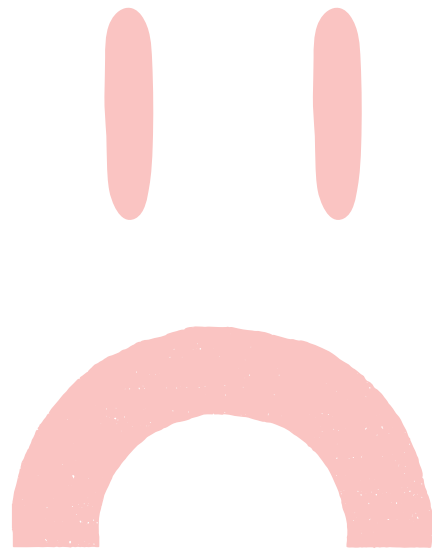

● خسرو داودی
بیایید کمی فکر کنیم!

کیسه‌های پلاستیکی را ارزان نخرید!

● کمی فکر کنیم

دو خاطره تعریف کنم تا ذهن شما با مطلبی که می‌خواهم بگویم، ارتباط بهتری برقرار کند. چند سال پیش به یکی از کشورهای اروپایی سفر کردم. یک بلوز به قیمت ۵ یورو به‌عنوان سوغاتی از یک مغازه خریدم. موقع پرداخت پول، فروشنده از من پرسید: آیا کیسه پلاستیکی می‌خواهید؟ من هم به‌طور طبیعی جواب دادم، بله. فروشنده ۶ یورو از من گرفت. با کمال تعجب پرسیدم: قیمت کالا که ۵ یورو بود، چرا ۶ یورو گرفتید؟ فروشنده گفت: یک یورو برای کیسه پلاستیکی! خجالت کشیدم بگویم کیسه را نمی‌خواهم. در مغازه بعدی، وقتی فروشنده همان سؤال را تکرار کرد، سریع جواب دادم: نه، لازم ندارم. پیش خودم گفتم: چقدر خوب است که قیمت کیسه را آن‌قدر بالا برده‌اند که کسی علاقه‌ای به استفاده از آن نداشته باشد.

خاطره دوم به خرید از یک میوه‌فروشی داخل شهر تهران مربوط است. می‌خواستم از هر میوه مقدار کمی خریداری کنم. مجبور بودم چند عدد پرتقال را در یک کیسه پلاستیکی بریزم. چند عدد خیار، چند عدد سیب و چند عدد نارنگی هم به کیسه‌های جدا احتیاج داشتند، چون قیمت میوه‌ها متفاوت بود. در ذهن خودم به‌خاطره بالا فکر می‌کردم که ما چقدر راحت و آسوده کیسه‌های پلاستیکی را مصرف می‌کنیم. تصمیم گرفتم بعد از اینکه فروشنده میوه‌ها را وزن کرد و پول آن‌ها را حساب کرد، همه را در یک کیسه خالی کنم و سه کیسه دیگر را به مغازه‌دار پس بدهم تا این‌طوری تا حدی صرفه‌جویی کنم. اما در کمال تعجب دیدم فروشنده چهار کیسه مرا را در یک کیسه بزرگ‌تر گذاشت و من هرچه اصرار کردم که دیگر این کیسه بزرگ را نگیرم، قبول نکرد! می‌گفت: صاحب مغازه به ما گفته هر کس از مغازه ما خارج می‌شود، باید با یک کیسه بزرگ برود!

● محاسبه کنیم

برای اینکه عمق فاجعه را در مصرف بی‌رویه کیسه‌های پلاستیکی بهتر درک کنیم، چند محاسبه ساده انجام می‌دهیم. فرض کنید هر خانواده فقط هفته‌ای یک بار میوه و سبزی بخرند. با توضیحی که در خاطره دوم دادم، برای هر بار خرید حداقل شش کیسه پلاستیکی در نظر می‌گیریم:

کیسه پلاستیکی $۳۱۲ = ۵۲ \times ۶$ هفته

اگر جمعیت کشور را در حدود ۸۰ میلیون نفر در نظر بگیریم و هر خانواده را به‌طور متوسط چهار نفری فرض کنیم، خواهیم داشت:

$$\begin{aligned} ۸۰۰۰۰۰۰۰ \div ۴ &= ۲۰۰۰۰۰۰۰ && \text{تعداد خانواده‌ها} \\ ۲۰۰۰۰۰۰۰ \times ۳۱۲ &= ۶۲۴۰۰۰۰۰۰۰ && \text{تعداد کیسه‌های استفاده‌شده در یک سال} \end{aligned}$$

به عبارت دیگر، در حدود شش میلیارد عدد کیسه پلاستیکی فقط برای خرید میوه و سبزی استفاده می‌شود. این مقدار فقط برای خرید میوه و سبزی است، اگر خریدهای روزانه را در نظر بگیریم، بسیار بیشتر از این خواهد شد. من یک مرتبه برای نمونه تعداد کیسه‌های پلاستیکی را که در یک هفته بابت خریدهای متعدد به منزل ما وارد شده بود، شمردم. حدود ۳۰ عدد بود. همین را برای یک سال و برای کشور محاسبه می‌کنیم.

تعداد کیسه‌های پلاستیکی در یک سال $۵۲ \times ۳۰ = ۱۵۶۰$

$$۲۰۰۰۰۰۰۰ \times ۱۵۶۰ = ۳۱۲۰۰۰۰۰۰۰۰$$

یعنی در یک سال فقط در کشور ما در حدود ۳۱ میلیارد کیسه پلاستیکی مصرف می‌شود. این در حالی است که تمام دنیا در حال بررسی روش‌هایی برای کاهش مصرف کیسه‌های پلاستیکی هستند، چرا که این کیسه‌ها بسیار دیر تجزیه می‌شوند و به محیط‌زیست آسیب زیادی می‌زنند.

● بیشتر فکر کنیم

کشورهای پیشرفته در حال برنامه‌ریزی برای کاهش مصرف پلاستیک هستند. برای مثال، به بازیافت آن از راه‌های متفاوت فکر می‌کنند، یا در زمان خرید مشتریان از فروشگاه‌ها، به جایگزین کردن کیسه‌های قابل بازیافت مثل پاکت‌های کاغذی یا استفاده از کیسه‌های پارچه‌ای و تشویق مشتریان به این موضوع توجه می‌کنند. برای کسانی هم که در هنگام خرید از کیسه‌های پارچه‌ای چند بار مصرف استفاده می‌کنند، جایزه‌هایی تشویقی در نظر می‌گیرند.

به این خبر توجه کنید: «سازمان محیط‌زیست ایران گفته است، فروشگاه‌های زنجیره‌ای دیگر کیسه رایگان پلاستیکی توزیع نکنند. مهدی خادم نائینی، مدیر کل دفتر مدیریت پسماند سازمان حفاظت محیط‌زیست گفته است، به مناسبت هفته زمین پاک، فروشگاه‌ها کیسه پلاستیکی رایگان به مشتریان ارائه نمی‌دهند. به گفته او، سالانه ۲۱ تن کیسه پلاستیکی فقط در میادین میوه و تره‌بار شهر تهران استفاده می‌شود که رقم بسیار بالایی است.»

خدا را شکر می‌کنیم که بالاخره مسئولان ما نیز به فکر افتاده‌اند در این زمینه کاری انجام دهند. شما دانش‌آموز عزیز که این مطلب را می‌خوانید نیز باید در این زمینه اقدام کنید. نسبت به موضوع استفاده بی‌رویه از پلاستیک حساس باشید و به اطرافیان خودتان تذکر دهید. خودتان هم تلاش کنید به مرور این فکر را در ذهنتان به عادت تبدیل کنید و از همین امروز به فکر آینده محیط‌زیست خودتان باشید.

